

два винокурних заводи, водяний млин, який колись належав монахам, а у 1863 був переданий почту Кирило-Мефодіївської церкви. У 1918 у монастирських спорудах були розташовані квартири німецьких солдатів. Приміщення, церковне майно, унікальна бібліотека і архів монастиря піддалися нищенню. Частина бібліотеки і архіву потрапила до музею *Братства ім. кн. Острозьких*. Протягом 1970-1980-х в М. проводилися реставраційні роботи. У 1990 тут відкрився православний чоловічий монастир. Всі, хто потрапляє до Острога, обов'язково намагаються поїхати до М., пам'ятки якого входять до складу ОДІКЗ. Здалеку увагу привертає мальовниче громаддя монастиря - фортеці та храму св. Трійці. Інтер'єр церкви прикрашають рідкісної краси різьблення іконостасу та чотирьох кіотів. Акантове листя, соняшники, квіти, плоди - суцільне буйство золотих заростей, які здаються не вирізьбленими з дерева, а кованими із золота. Золочені деталі - висока майстерність невідомих різьбярів по дереву - спільно з іконостасом складають єдиний, неповторний художній образ. Склепіння вівтаря оздоблене білокам'яною ренесансною різьбою. В центрі іконостасу розміщена ікона Божої Матері (XVI ст.) Це сімейна реліквія роду кн. Острозьких. Напис на ній свідчить, що пам'ятка зберігалась у костелі м. Полонного, яку *Януш кн. Острозький* переніс до М. монастиря (у 1868 імператриця Марія Олександрівна офірувала на ікону срібне намисто і 12 великих коштовних каменів, які до нашого часу не збереглися, а імператор - великий дзвін, вагою 107 пудів і 5 фунтів). У культовому будівництві України *Богоявленська церква Острога* і св. Трійці в М. (монастир-фортеця) є з'єднуючою ланкою

між давньоруським культовим будівництвом і архітектурою України XVI-XVII ст., внаслідок чого були створені видатні монументальні споруди, в яких поєднуються традиційні архітектурні конструктивні і декоративні форми з елементами готичної архітектури. Вони надають храмам своєрідності і виразності, які виділяють їх серед культових споруд України, побудованих у XV ст.

Арх. дж.: ВОКМ. КДФ 553/16158; Фонди ОДІ-КЗ. Из ведомостей о церкви св. Кирило-Мефодиевской братской от 1909 года; Рівнен. обл. держ. архів: Ф. Р - 477, оп. 1.- Од. зб. 19.- С. 51; Ф. Р - 478, оп 3.- Од. зб. 228.- С. 12; Ф. Р - 562, оп. 3.- Од. зб. 25.- С. 1-4; Państwowe archiwum m. Krakowa i województwa Krakowskiego. Sekcja 1. Oddział na Wawelu.- AS.- № 461, Teka XV (інв., 1724, 1624, 1637, 1640).

Публ. дж.: Archiwum książąt Sanguszków w Sławucie.- Lwów, 1887.- Т. I.- S. 60-61, 84.

Лит.: Баранович А.И. Украина накануне освободительной войны середины XVII века.- М., 1959.- С. 134; Бобровницька Т. Святиня Межирицького монастиря // ЖіС.- 1995.- 9 верес.; Географическо-статистический словарь Российской империи.- СПб., 1866.- Т. 3.- С. 407; Годованюк Е.М. Два храма XV в. на Волини // Архитектурное наследие.- № 27.- М., 1979.- С. 80-87; Девятсотлетие православия на Волини 982-1892.- Житомир, 1892.- Ч. 1.- С. 587; Історія міст і сіл УРСР. Ровенська область.- К., 1973.- С. 470-471; Кардашевич.- С. 204-215, 265-270; публ. док.- С. 265-268; Логвин Г. Украинское искусство.- М., 1963.- С. 78; Мацюк О. Замки і фортеці Західної України: Мандрівки історичні.- Львів, 1977.- С. 91; І.П. (Новицкий И.) Церковь св. Троицы в с. Межириче под Острогом // ВЧ (Варшава).- 1929.- 14 апр.- С. 237; Ричков П.А. Дорогами южной Ровенщины (От Корца до Пляшевой).- М., 1989.- С. 97-107; Сербін Г.П. Ровенщина туристська.- Львів, 1980.- С. 113; Moledziński K. Klasztor pofranciszkański w Międzyrzeczu Ostrogskim // Rocznik Wołyński.- Równe, 1935.- Т. IV.- S. 102-136; Orłowicz M. Ilustrowany przewodnik po Wołyniu.- Łuck, 1929.- S. 273; Słownik geograficzny królestwa polskiego.- Т. 7.- S. 687; Staško J. Zabytki polskie w Międzyrzeczu pod Ostrogiem // Ziemia.- Warszawa, 1928.- № 20.- S. 319-322.

Мелетій Смотрицький
(див. - Смотрицький Мелетій)

Метрика Волинська (Руська)
(див. - Метрика Руська
(Волинська))

Метрика Литовська

МЛ - реєстрові книги канцелярії Великого кн. Литовського, які велися протягом XV-XVIII ст.

До книг МЛ заносилися копії документів вихідного та вхідного характеру, що стосувалися економічного, культурного, зовнішньо- та внутрішньополітичного життя князівства. Щодо українських земель, зокрема Волині та Острога, то найбільший інтерес представляють книги, які охоплюють період із середини XV ст. до 1569, тобто Люблінської унії. Інформація щодо історії Острога головним чином зосереджена у книгах записів та книгах судових справ. Вона висвітлює найважливіші аспекти з життя Острога: устрій та адміністративне управління, розвиток торгівлі, соціаль-

